

FY BCOM

Bus-Eco-I

OP10ACT

I-sem Reg. Oct. 15

12/10/15

Time: 2½ hrs.

Marks: 75

- NOTE :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Draw neat diagrams wherever necessary.
  - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Attempt any two.

15

- A) Explain the concept of consumer's surplus with the help of a diagram.
- B) Describe the survey method of demand forecasting.
- C) If a firm's advertising expenditure increase from Rs. 50,000/- to Rs. 70,000/- then the demand for its product rises from 150 units to 300 units. Calculate the promotional elasticity of demand.

Q.2) Attempt any two.

15

- A) Describe the laws of returns to scale.
- B) State the features of isoquant.
- C) Discuss the internal economies of scale.

Q.3) Attempt any two.

15

- A) Explain the behaviour of total cost curves in the short run with the diagram.
- B) Discuss the concept of producer's surplus.
- C) If total fixed cost is Rs. 400, then calculate average fixed cost & marginal cost from the following table.

Output	1	2	3	4	5	6
Total Cost	550	554	594	614	674	700

Q.4) Attempt any two.

15

- A) Explain the relationship between Total Revenue, Average Revenue and Marginal Revenue under perfect competition with the help of diagram.
- B) Discuss the growth maximisation objective of a firm.
- C) If total fixed cost is Rs. 5000/-, variable cost is Rs. 55, and price is Rs. 60, then calculate the break even output and amount.

Q. 5) A) State whether the following statements are true or false with reasons. (Any four) 08

- 1) Social customs and festivals are a determinant of demand.
- 2) The concept of elasticity of demand is useful to a producer.
- 3) Iso-cost line is the budget line of the consumer.
- 4) Changes in the price of factors of production causes changes in iso-cost line.
- 5) Long run average cost curve is also known as envelope curve.
- 6) In short run, total fixed cost increases at diminishing rate.
- 7) Profit maximisation is the only objective of a firm.
- 8) In monopoly there are many sellers.

OP10ACT

-2-

B) Choose the correct answer and rewrite the statement. (any seven)

07

- 1) Cross elasticity of demand for complementary goods is _____.
a) negative   b) positive   c) zero
- 2) _____ is a statistical method of demand forecasting.
a) Controlled market experiments   b) Complete enumeration   c) Trend projection
- 3) Law of demand shows inter-relation between _____.
a) Price - demand   b) price - supply   c) demand supply
- 4) Forming a table out of wood is an example of _____ utility.
a) place   b) form   c) time
- 5) An increase in additional output due to increase in additional variable factor is known as _____.
a) marginal product   b) average product   c) total product
- 6) A firm attains _____ on **raising** its scale of production.
a) external economies   b) internal economies   c) total revenue
- 7) Interest on own capital is _____ cost.
a) explicit   b) opportunity   c) implicit
- 8) Total cost - total fixed cost = _____.
a) total variable cost   b) marginal cost   c) average cost
- 9) _____ cost means opportunity **lost**.
a) opportunity   b) fixed   c) variable
- 10) When total revenue is greater than total cost, a firm attains _____ profit.
a) normal   b) supernormal   c) negative
- 11) Total revenue $\div$ output = _____.
a) average revenue   b) marginal revenue   c) normal profit
- 12) In _____, there is a single seller.
a) Monopoly   b) Perfect competition   c) Oligopoly

0-0-0

- सूचना:- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १) कोणतेही दोन सोडवा. १५

- अ) उपभोक्ताचे संतोषाधिक्य ही संकल्पना आकृतीच्या आधारे स्पष्ट करा.
ब) मागणी पूर्वानुमानाचे सर्वेक्षण पद्धतीचे वर्णन करा.
क) जर एका उत्पादन पेढी वृद्धी खर्च रु. ५०,०००/- ते रु. ७०,०००/- पर्यंत वाढत असेल तर त्याच्या वस्तूची मागणी १५० नगापासून ३०० नगापर्यंत वाढते. तर मागणीची वृद्धी लवचिकता मोजा.

प्र. २) कोणतेही दोन सोडवा. १५

- अ) परिमाण प्रत्यय नियमाचे वर्णन करा.
ब) समउत्पादन वक्राची वैशिष्ट्ये सांगा.
क) अंतर्गत बचतीची चर्चा करा.

प्र. ३) कोणतेही दोन सोडवा. १५

- अ) अल्पकाळातील एकूण खर्च वक्राचे स्वभाव आकृतीच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.
ब) उत्पादकाचे संतोषाधिक्य संकल्पनेची चर्चा करा.
क) जर एकूण स्थिर उत्पादन खर्च रु. ४००/- असेल, तर पुढील तक्त्याच्या आधारे, सरासरी स्थिर खर्च, सीमांत खर्च मोजा.

नग संख्या	१	२	३	४	५	६
एकूण उत्पादन खर्च (रु.)	५५०	५५४	५९४	६९४	६७४	७००

प्र. ४) कोणतेही दोन सोडवा. १५

- अ) पूर्ण स्पर्धेमध्ये एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्ती या मधील परस्पर संबंध आकृतीच्या आधारे स्पष्ट करा.
ब) उत्पादन पेढीची महत्त्ववृद्धी उद्दिष्ट्यांची चर्चा करा.
क) जर एकूण स्थिर उत्पादन खर्च रु. ५०००/- बदलता खर्च रु. ५५ आणि किंमत रु. ६० असेल तर उत्पन्न परिव्यय समानता उत्पादन (नग) आणि रक्कम मोजा.

प्र. ५ अ) पुढील विधाने चूक किंवा बरोबर आहेत हे सकारण सांगा. (कोणतेही चार) ८

- १) सामाजिक चालीरिती आणि सण मागणीचे एक घटक होय.
२) मागणीच्या लवचिकतेची संकल्पना उत्पादकाला उपयोगी ठरते.
३) समखर्च रेषा उपभोक्ताची अंदाजपत्रक रेषा होय.
४) उत्पादन घटकांच्या किंमतीतील बदलामुळे समउत्पादन खर्च रेषेत बदल होतो.
५) दीर्घकालीन सरासरी खर्च वक्राला आवरण वक्र असेही म्हणतात.
६) अल्पकाळात एकूण स्थिर खर्च घटत्या दराने वाढतो.

- ७) महत्तम नफा हे उत्पादन पेढीची एकमेव उद्दिष्ट आहे.
 ८) मत्केदारीमध्ये अनेक विक्रेता असतात.
- ब) योग्य उत्तरे निवडून, विधाने पुन्हा पूर्ण लिहा. (कोणतेही सात) ७**
- १) पूरक वस्तुंसाठी मागणीची तिरकस लवचिकता ---- असते.
 अ) ऋण   ब) धन   क) शून्य
- २) ----- ही मागणी पूर्वानुमानाची सांख्यिकीय पद्धती आहे.
 अ) नियंत्रित बाजार चाचणी   ब) संपूर्ण सर्वेक्षण   क) कल प्रक्षेपण
- ३) मागणीचा नियम ----- यातील आंतरसंबंध दर्शवितो.
 अ) किंमत मागणी   ब) किंमत पुरवठा   क) मागणी पुरवठा
- ४) लाकडापासून खुर्ची तयार करणे ---- उपयोगितेचे उदाहरण होय.
 अ) स्थान   ब) रूप   क) समय
- ५) चल घटकाचे एकने वाढ झाल्याने, एकूण उत्पादनात होणाऱ्या वाढीला ---- म्हणतात.
 अ) सीमांत उत्पादन   ब) सरासरी उत्पादन   क) एकूण उत्पादन
- ६) उत्पादन पेढीने आपले उत्पादन वाढल्यावर तो ----- उपभोक्ता.
 अ) बाह्य बचती   ब) अंतर्गत बचती   क) एकूण प्राप्ती
- ७) स्वतःच्या भांडवलावरील व्याज ---- खर्च होय.
 अ) व्यक्त   ब) संधी त्याग   क) अव्यक्त
- ८) एकूण खर्च - एकूण स्थिर खर्च = -----
 अ) एकूण चल खर्च   ब) सीमांत खर्च   क) सरासरी खर्च
- ९) ---- खर्च म्हणजे गमावलेली संधी.
 अ) संधी त्याग   ब) स्थिर   क) चल
- १०) जेव्हा एकूण प्राप्ती एकूण खर्चापेक्षा जास्त असते तेव्हा उद्योग पेढीला ----- नफा मिळतो.
 अ) वाजवी   ब) अवाजवी   क) ऋणात्मक
- ११) एकूण प्राप्ती ÷ नग संख्या = -----
 अ) सरासरी प्राप्ती   ब) सीमांत प्राप्ती   क) वाजवी नफा
- १२) ----- एकच विक्रेता असतो.
 अ) मत्केदारीत   ब) पूर्ण स्पर्धेत   क) अल्पाधिकारात